

Indberetning nr. 8 / 2008

Emner:

- *Debat på Færøerne om EFTA og EU*
- *Færøerne tilbyder Island lån på 300 mio. kr.*
- *Smyril Line tæt på betalingsstandsning, men blev reddet af offentlig indskud efter en ophedet debat i Lagtinget*
- *Jenis av Rana frikendt ved Østre Landsret*
- *Moodys uændret kreditvurdering af Færøernes landsstyre*
- *Bankernes regnskaber for 3. kvartal 2008 uden overraskelser*
- *Afskedigelser hos Føroya Tele og Føroya Banki*
- *Handelen på boligmarkedet gået i stå, men endnu har priserne ikke tilpasset sig*
- *Kun 3 ansøgninger i forbindelse med 3. udbudsrunde til efterforskning af olie og gas ved Færøerne*
- *Fiskerierhvervet er i tilbagegang, hvilket bl.a. afspejles i faldende eksport*

Debat på Færøerne om EFTA og EU

Et rådgivende EFTA-udvalg bestående af parlamentarikere fra de fire EFTA-lande var midt i oktober på Færøerne. Udvalget var inviteret af Landsstyreområdet for udenrigsanliggender. Formålet med besøget var at give landsstyret og Lagtinget mulighed for at orientere EFTA-parlamentarikerne om Færøerne, herunder orientere om hvad Færøerne kan tilbyde EFTA-landene og at Færøerne er andet end fiskeri. Ifølge landsstyremanden for udenrigsanliggender, Jørgen Niclasen fra Folket flokken, har det været et problem for Færøernes tilnærmelse til EFTA, at Liechtenstein og Schweiz ikke har haft særlig stor viden om Færøerne.

Under EFTA-udvalgets besøg betonedede både landsstyremanden for udenrigsanliggender, Jørgen Niclasen, og formanden for Lagtingets Udlandsudvalg, John Johannesen fra Socialdemokratiet, at det er vigtigt, at man fra færøske side trækker én fælles linje, og at man ikke udsender forskellige signaler om europapolitikken. Jørgen Niclasen benyttede lejligheden til at præcisere, at det er landsstyrets europapolitik at opnå EFTA-medlemskab og dermed blive omfattet af EFTA's frihandelsaftaler. EFTA skal ikke være et springbræt ind i EU, som Færøerne i øjeblikket har en handelsaftale, en såkaldt 1. generationsaftale, men landsstyret vil arbejde imod at knytte Færøerne tættere til EU og få en 2. generationsaftale, som omfatter de fire friheder. Jørgen Niclasen siger, at

landsstyret har sat sig et stort mål, som er at få en aftale med EU og medlemskab af EFTA inden valgperiodens udløb, men han håber på, at det kan lade sig gøre.

EFTA har nedsat en arbejdsgruppe, der nu skal se på mulighederne for Færøerne i EFTA, og landsstyret arbejder på at få et møde i stand med de relevante ministre i Schweiz. Schweiz har hidtil været nævnt som det EFTA-land, der er mest skeptisk med hensyn til færøsk EFTA-medlemskab. Hans Widmer, et schweizisk parlamentsmedlem af EFTA-udvalget, udtalte i forbindelse med besøget til avisen Dimmalætting den 16. oktober, at han havde mødt en meget stærk vilje blandt de færøske politikere om selvstændigt færøsk medlemskab af EFTA, men at viljen alene ikke er nok. Ifølge Hans Widmer mangler de gode argumenter stadigvæk og tilføjede, at der også er det juridiske spørgsmål vedrørende det, at kun selvstændige nationer kan blive medlemmer af EFTA.

Det var som nævnt ovenfor vigtigt for landsstyret, at man fra færøsk side meldte et klart budskab ud om den færøske europapolitik, og at man overfor EFTA-udvalget gjorde det klart, at målet er et færøsk EFTA-medlemskab plus et udvidet samarbejde med EU - og at målet ikke er et EU-medlemsskab. Det vakte derfor opsigt, da Edmund Joensen, medlem af Folketinget og Lagtinget, med Sambandspartiets støtte markerede sig i europapolitikken på et pressemøde den 23. oktober. På pressemødet orienterede Edmund Joensen om et uformelt møde, han havde haft med Olli Rehn, den finske EU-kommissær for udvidelse.

På pressemødet meddelte Edmund Joensen, at han på mødet med EU-kommissæren, som han havde fået i stand på eget initiativ, havde fået at vide, at Færøerne kan opnå medlemskab af EU, uden at Færøerne må overlade kontrollen med fiskeripolitikken til EU. Adspurgt om, hvorfor EU skulle være interesseret i at tilpasse fiskeripolitikken til Færøerne, svarede Edmund Joensen, at det skyldes det forhold, at EU er interesseret i at få både Færøerne, Island og Norge med i EU, og ved at få Færøerne med vil man få sat gang i processen.

Lagmand Kaj Leo Johannesen fra Sambandspartiet udtalte efterfølgende til færøsk radio, at Sambandspartiet holder sig til koalitionsgrundlaget, ifølge hvilket man skal undersøge mulighederne vedr. både EU og EFTA, men at man bør vide og ikke gætte. Det er derfor i orden, at Edmund Joensen afholder et orienterende møde og deler sin viden ud, så færingerne kan få kendskab til mulighederne med EU. Han betonedede, at landstyret er enig om europapolitikken i koalitionsgrundlaget, som skal overholdes til punkt og prikke. Begge muligheder skal ifølge lagmanden undersøges af landsstyremanden for udenrigsanliggender, der har det formelle ansvar for området, og så tilføjede han ellers, at der ikke kan drages konklusioner ud fra et uofficielt møde med en EU-kommissær.

Høgni Hoydal fra Republikanerne sagde om situationen, at Edmund Joensen som privatperson har ret til at sige hvad han vil, men Sambandspartiet sidder nu i landets ledelse og på lagmandsposten, og derfor går man ikke ud offentligt og siger, at Færøerne skal blive en del af EU via Danmark og blive undtaget fra EU's fælles fiskeripolitik. Det vil ifølge Høgni Hoydal være en verdensnyhed,

hvis det skulle være muligt, for så ville både Norge og Island kunne opnå det samme. Høgni Hoydal tilføjede, at Edmund Joensens udmelding går direkte imod landsstyrets planer om forhandlinger med EFTA om medlemskab og en aftale med EU om de 4 friheder, og at man ikke kan have tillid til de færøske myndigheder, hvis Folketingsgruppen (der har landsstyremanden for udenrigsanliggender) går med til det – man vil nærmest blive til grin ude i verden.

Landsstyremanden for udenrigsanliggender, Jørgen Niclasen fra Folketingsgruppen, blev spurgt til, hvordan det er at høre Sambandspartiet tale om EU-medlemskab på et pressemøde. Han svarede, at han nu ikke troede, at Edmund Joensen talte for et EU-medlemskab, men at man jo ikke kan hindre et enkelt tingmedlem i at have sin egen mening. Han redegjorde efterfølgende for, at man har et godt samarbejde i landsstyret og at han dagligt taler med lagmanden. Derudover er der fuld opbakning i Lagtinget – måske bortset fra enkelte tingmedlemmer – til den førte europapolitik. At der nu er et enkelt tingmedlem, der på en meget usædvanlig og uheldig måde forsøger at sætte kiler i samarbejdet, sikkert for at sabotere EFTA-sagen, så vil det ifølge Jørgen Niclasen ikke ændre noget og kursen i europapolitikken vil være uændret.

Færøernes TV fulgte op på Edmund Joensen pressemøde i TV-avisen den 23. oktober 2008, hvor John Johannesen, formand for Socialdemokratiets lagtingsgruppe og formand for Lagtingets Udlandsudvalg, kommenterede på Edmund Joensens udtalelser. Færøernes TV havde i løbet af dagen forsøgt at komme i kontakt med EU-kommissæren Elli Rehn for at få at vide, hvad kommissæren havde sagt under mødet med det færøske lagtingsmedlem. Kommissærens pressemedarbejder havde bekræftet, at Elli Rehn havde haft et møde med Edmund Joensen, hvor man bl.a. havde talt om et nærmere samarbejde mellem EU og Færøerne. Man var på mødet også kommet ind på fiskeripolitikken, men Elli Rehn var ifølge pressemedarbejderen ikke kommet med nogen antydninger om, hvad Færøerne kan regne med vedr. fiskeripolitikken, hvis Færøerne ønsker at blive medlem af EU. Pressemedarbejderen havde tilføjet, at en EU-kommissær ikke kan udtale sig om, hvad et land kan opnå af særlige vilkår.

John Johannesen udtalte efterfølgende, at han var glad for, at Færøernes TV havde kontaktet EU-kommissæren Elli Rehn og havde fået bekræftet det, man hele tiden havde sagt; nemlig at uddelegere fiskeripolitikken fra EU til Færøerne ikke er noget, man bare kan aftale på et kaffemøde, og tilføjede, at det var meget vigtigt, at man talte med én stemme udadtil. Det er ifølge John Johannesen skadeligt for færøsk udenrigspolitik, at der nu kommer meddelelser fra Færøerne, der går imod det man arbejder med, og især et problem, når det kommer fra et medlem af et regeringsbærende parti.

Edmund Joensen fulgte op på TV-avisen dagen efter med en pressemeddelelse, hvor han redegjorde for, at det var korrekt, at han ikke havde fået nogen *løfter* fra EU-kommissæren, for sådan et løfte kunne en EU-kommissær naturligvis ikke give en parlamentariker på et uformelt møde. Edmund Joensen nævnte i sin pressemeddelelse desuden, at han havde valgt sine ord med omhu, og de, som havde lyttet omhyggeligt til det han havde sagt og skrevet om denne sag, vidste, at han havde talt om tydelige *indikationer*, som EU-kommissæren Olli Rehn var fremkommet med. Man kunne

heller ikke forvente, at en EU-kommissær overfor medierne vil bekræfte eller benægte noget om sine vurderinger af et muligt resultat af eventuelle forhandlinger, som end ikke er påbegyndt.

Færøernes landsstyre tilbyder Island et lån på 300 mio. kr.

Ved Nordisk Råds 60. session i Helsinki 27. – 29. oktober mødtes ledende færøske og islandske politikere til et separat møde. På mødet tilbød man fra færøsk side Island et lån på 300 mio. kr., der skal tages fra landskassens indestående på ca. 2,1 mia. kr. i Færøernes Landsbank. Landskassen skal ifølge gældende lovgivning have et indestående i Færøernes Landsbank på minimum 15 pct. af Færøernes BNP det foregående år. Mindstekravet er i øjeblikket 1,5 mia. kr.

Lånet skal først bevilliges af Lagtinget, men der er opbakning fra alle partier i Lagtinget til at yde Island lånet på 300 mio. kr. Lagmand Kaj Leo Johannesen har i forbindelse med tilbudet om lånet udtalt, at der eksisterer nogle helt specielle bånd mellem Færøerne og Island, og Jóannes Eidesgaard, landsstyremand for finansanliggender, er i den islandske avis Fréttablaðið den 29. oktober citeret for at have sagt, at han er overbevist om, at Island ville gøre det samme for Færøerne, og at det ikke er meningen, at der skal betales renter af lånet.

Den islandske statsminister Geir H. Haarde har kaldt det færøske tilbud om et lån for utrolig flot og kalder det en stor vennetjeneste, som man har valgt at tage imod. Man har fra islandsk side især sat pris på, at Færøerne så hurtigt og med fuld opbakning fra alle partier i Lagtinget har tilbudt at yde Island et lån, der er ganske stort set i forhold til den færøske økonomis størrelse. Lånet på 300 mio. kr. svarer til knap 6.200 kr. pr. færing. Omregnet til danske forhold – med samme beløb pr. indbygger som Færøerne – vil det svare til, at Danmark tilbyder Island et lån på ca. 34 mia. kr.

Smyril Line tæt på betalingsstandsning, men reddet af offentlig kapital

Efter en til tider ophedet debat i Lagtinget stod det sidst på natten til lørdag den 8. november klart, at der var flertal i Lagtinget for at skyde offentlig kapital ind i det økonomisk hårdt trængte rederi Smyril Line, der ejer det store passager- og fragtskib Norröna. Norröna, der blev bygget i 2003 og har plads til knap 1.500 passagerer og op til 800 personbiler, kostede ca. 700 mio. kr. Det har siden vist sig at være vanskeligt at få en rentabel drift i sejladsen på Nordatlanten, ikke mindst uden for sommersæsonen, og selskaber har tidligere fået tilført kapital. Skibet anses for Færøernes flagskib og Færøernes ”motorvej” til Europa.

Det var kun få dage inden Lagtingets beslutning om at tilføre rederiet kapital blevet offentlig kendt, at rederiet havde brug for en øjeblikkelig kapitaltilførsel på 65 mio. kr. og derfor havde rettet henvendelse til landsstyret med et forslag til en redningspakke. Hvis rederiet ikke fik tilført ny kapital, ville rederiet gå i betalingsstandsning den 10. november. Landsstyret fremsatte den 6. november et lovforslag, som under visse forudsætninger nævnt i lovforslaget giver landsstyret hjemmel til at nytte aktiekapital for 30 mio. kr. Forudsætningerne var bl.a., at:

- Erhvervsudviklingsfonden Framtaksgrunnur Føroya nyttegner aktiekapital for 10 mio. kr.
- Investeringsfonden for Færøerne som part af det værende Junior-lånekonsortium forhøjer sit værende lån til Smyril Line med 10 mio. kr.

- De andre medlemmer af det værende Junior-lånekonsortium (Eik Bank, livsforsikrings-selskabet LÍV og investeringsselskabet TF-Holding) forhøjer deres lån til Smyril Line med 10 mio. kr.
- Værende aktionærs aktiekapital i Smyril Line nedskrives med 70 pct.
- De værende aktionærer, Framtaksgrunnur Føroya og TF-Holding, konverterer deres ansvarlige lån til aktiekapital til kurs 100 med 15 mio. kr. til hver.

Det var endvidere en forudsætning, at landsstyret får stemmeretten for de aktier i Smyril Line, som Framtaksgrunnur Føroya får fra omlægningen af det ansvarlige lån, hvorved landsstyret sammen med Fraktaksgrunnur Føroya kommer til at kontrollere 59 pct. af aktiekapitalen, og at landsstyret indgår en aktionæroverenskomst med Framtaksgrunnur Føroya om, at landsstyret udpeger flertallet af bestyrelsens medlemmer.

Lovforslaget blev vedtaget med 16 stemmer for og 14 imod. To af landsstyrekoalitionens medlemmer i Lagtinget, Edmund Joensen og Magni Laksafoss stemte sammen med oppositionen imod forslaget om kapitaltilførsel til Smyril Line.

Beslutningen om at det offentlige skal gå ind og støtte en privat virksomhed har skabt debat på Færøerne. Det har især været fremført – både fra politisk side og fra det konkurrerende erhvervsliv mv. - at det er forkert, at landsstyret som i 1980'erne overtager og redder en privat virksomhed. Formanden for Rederiforeningen har efterfølgende været fremme og bl.a. udtalt, at han nu også forventer, at landsstyret vil hjælpe den betrængte fiskerflåde. Flertallet i Lagtinget har især fremført som argument for at redde rederiet, at det færøske turisterhverv vil blive meget hårdt ramt, hvis man ikke sikrer Norrönas sejlads til Færøerne.

Som en del af redningspakken omlægger rederiet sejlplanen. De urentable ruter til Bergen og Scrabster nedlægges, der vil ikke blive sejlet til Island om vinteren. Med sommersejlplanen vil der blive tale om to ugentlige ture mellem Danmark og Færøerne og en tur til Island, som er de ruter, hvor selskabet især henter sine indtægter.

Jenis av Rana frikendt ved Østre Landsret

I Indberetning nr. 5/2008 blev der redegjort for, at praktiserende kommunelæge Jenis av Rana, der tillige er lagtingsmedlem og formand for Centerpartiet, den 8. juni var blevet frikendt ved Færøernes Ret i en sag om underretningspligt til børneværnstjenesten, men at anklagemyndigheden valgte at anke dommen til Østre Landsret.

Østre Landsret behandlede ankesagen ved et retsmøde på Færøerne den 27. oktober og stadfæstede her frifindelsen af Jenis av Rana ved Færøernes Ret.

Moodys uændret rating af Færøernes landsstyre

Færøernes landsstyre fik for første gang vurderet sin kreditværdighed af Moody's Investor Services i marts 2008. Landsstyret fik dengang ratingen Aa2, hvilket af landsstyret blev anset for meget tilfredsstillende. Moody's har i oktober foretaget en ny rating af Færøernes landsstyre og ratingen er uændret Aa2, hvilket landsstyret anser for meget positivt set i lyset af den globale finanskrise. Moody's seneste kreditvurdering af landsstyret kan hentes på Færøernes Landsbanks hjemmeside på adressen: <http://www.landsbankin.fo/Default.asp?sida=2936>

Bankernes regnskaber for årets første 9 måneder

Eik Banki offentliggjorde den 24. oktober koncernens regnskab for 3. kvartal 2008. Eik-koncernens indtægter, der er øget 25 pct., viser ifølge direktør Marner Jacobsen, at den grundlæggende bankdrift er god, hvilket han tillægger stor betydning i et marked, der har været usædvanligt ustabil.

Eik Bankis resultatet hidtil i år er på 268,0 mio. kr. før kursreguleringer, hensættelser og skat mod 240,5 mio. kr. i samme periode sidste år. Når kurstab på 205,3 mio. kr. og hensættelser på 101,0 mio. kr. er trukket fra, er nettoresultatet før skat et underskud på 38,4 mio. kr. mod et overskud på 332,1 mio. kr. året før. Nettoresultatet efter skat er et underskud på 31,7 mio. kr. mod et overskud på 281,6 mio. kr. året før. En del af kurstabene, i alt 82,3 mio. kr., stammer fra bankens aktiebeholdning af egne aktier. De nuværende regnskabsregler på Færøerne, hvor moderselskabet *Eik Banki P/F* er registreret, fastsætter, at kursreguleringer af egne aktier skal reguleres over driften og ikke som i Danmark og andre lande, hvor man anvender de såkaldte IFRS-regnskabsregler, over egenkapitalen. Hvis banken havde fulgt samme regnskabsregler som de danske pengeinstitutter, ville underskuddet før skat på 38,4 mio. kr. i stedet være et overskud før skat på 44,0 mio. kr. For 2008 forventes et årsresultat på 300 mio. kr. før kursreguleringer, hensættelser og skat. Solvensen i Eik-koncernen er 12,1 pct. og egenkapitalen 2,1 mia. kr.

Eik-koncernen opererer både i Danmark og på Færøerne og har en udlånsportefølje der geografiske er fordelt med 46 pct. i Danmark, 48 pct. på Færøerne og 6 pct. i andre lande. Banken har haft stor fokus på det problemlagede islandske marked. Banken har, udover frasalg af sine aktier i den islandske sparekasse SPRON til Eik Fonden for 39 mio. kr., begrænset sine mellemværender med islandske virksomheder og privatpersoner til at udgøre ca. 75 mio. kr., hvor der forventes et tab af større eller mindre omfang.

Føroya Banki har ligeledes offentliggjort deres regnskab for 3. kvartal 2008. Banken fremhæver, at der er en positiv udvikling i basisindtjeningen, idet resultatet hidtil i år er på 149 mio. kr. før kursreguleringer, hensættelser og skat mod 84 mio. kr. i samme periode sidste år. Efter skat og kursreguleringer er resultatet for årets første 9 måneder et overskud på 70 mio. kr. mod et overskud samme periode året før på 106 mio. kr. For hele 2008 forventer banken et resultat før værdireguleringer og skat på 265-285 mio. kr. Føroya Banki har en solvens på 18,3 pct. og egenkapitalen er 1,4 mia. kr.

Afskedigelser hos Føroya Banki og Føroya Tele

I forbindelse med, at Føroya Banki præsenterede sit kvartalsregskab meddelte bankens ledelse, at der i forbindelse med omstruktureringer nedlægges 5 af bankens 14 afdelinger på Færøerne, hvilket medfører, at medarbejderstaben reduceres med 11 fuldtidsstillinger, hvilket svarer til 5 pct. Omstruktureringerne skal ses i lyset af, at kunderelationerne er ændret væsentligt de senere år. Hvor banken i 1999 havde 2,5 mio. ekspeditioner ved kasserne, bliver der i år tale om ca. 0,8 mio. ekspeditioner, hvorimod kunderådgivningen spiller en stadig større rolle.

Også Føroya Tele har annonceret opsigelser. Rationaliseringer, strukturændringer og den teknologiske udvikling har medført, at 28 personer bliver sagt op, svarende til knap 10 pct. af medarbejderstaben.

Boligmarkedet gået i stå

Der er det seneste kvartal sket en markant opbremsning i salget af boliger på Færøerne, hvorimod priserne ikke har ændret sig i samme omfang. Af nedenstående oversigt fra Eik Banki over antal solgte boliger fremgår det, at antallet af bolighandler i og omkring Tórshavn og i de større bygder ca. er halveret i løbet af det seneste år, og at der især det seneste kvartal har været et markant fald i antal bolighandler.

	Antal handler, 3. kv. 2008	Ændring i %, 2.-3. kv. 2008	Ændring i %, 3. kv. 2007 – 3. kv. 2008
Syd-Strømø/Tórshavn	9	-36 %	-59 %
Større bygder	14	-36 %	-44 %
Mindre bygder	20	-20 %	+11 %

Boligpriserne har derimod ikke ændret sig i samme omfang. Der har været en lille stigning i gennemsnitspriserne fra 2. til 3. kvartal 2008, men Eik Banki mener på baggrund af det lille antal bolighandler ikke, at der er grundlag for at tolke dette som en reel stigning, men snarere et udtryk for, at priserne er rimelig stabile i øjeblikket.

	Boligprisen, 3. kv. 2008	Ændring i %, 2.-3. kv. 2008	Ændring i %, 3. kv. 2007 – 3. kv. 2008
Syd-Strømø/Tórshavn	2.264.000	1 %	-10 %
Større bygder	1.096.000	6 %	-5 %
Mindre bygder	1.176.000	9 %	+6 %

Eik Banki ser den aktuelle situation på boligmarkedet med et fald i antal bolighandler og rimelig stabile boligpriser som et resultat af to forhold: Sælgerne vil på den ene side gerne holde prisniveauet oppe, og på den anden side er køberne ikke villige til at købe til de aktuelle priser. Den aktuelle uro på de finansielle markeder medfører usikkerhed og gør, at købere og sælgere i øjeblikket er i en venteposition, samtidig med at bankerne er blevet mere tilbageholdende med at tilbyde finansiering til boligkøb.

Kun 3 ansøgninger i forbindelse med 3. udbudsrunde til efterforskning og indvinding af olie og gas ved Færøerne

Den 3. udbudsrunde til efterforskning og indvinding af olie og gas ved Færøerne lukkede den 3. november. For en oversigt over det udbudte område kan henvises til Indberetning nr. 4/2008. Ved ansøgningsfristens udløb var der indkommet 3 ansøgninger repræsenterende 5 selskaber (DONG Energy, Atlantic Petroleum, Føroya Kolvetni, Geysir Petroleum og StatoilHydro). Interessen for kulbrinteefterforskning ved Færøerne synes således at være aftagende, idet der ved de to foregående udbudsrunder har været væsentlig flere ansøgninger. Ved 1. udbudsrunde i 2000 kom der 23 ansøgninger repræsenterende 17 selskaber, og i forbindelse med 2. udbudsrunde i 2004 kom der 9 ansøgninger repræsenterende 8 selskaber. Man havde fra de færøske myndigheders side håbet på flere ansøgninger, men ser dog det positive i situationen ved, at de nuværende 11 tilladelser til efterforskning ved Færøerne nu snart forventes suppleret med nye tilladelser, og at efterforskningsaktiviteten samtidig udvides til nye områder.

Fiskerierhvervet og den økonomiske udvikling

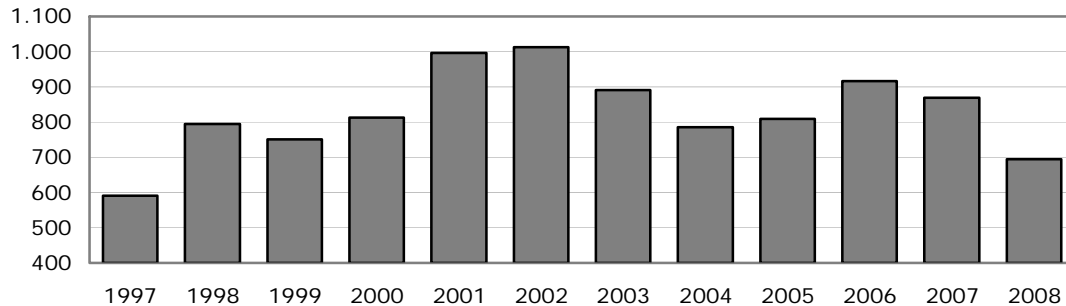
Ifølge de seneste opgørelser fra Færøernes Statistik (Hagstova Føroya) er der fortsat tilbagegang for fiskerierhvervet. For årets første 9 måneder er værdien af den landede fisk på Færøerne faldet med hele 20 pct. i forhold til samme periode året før. Mængdemæssigt har der også været tale om et fald, men dog noget mindre med 5 pct. Af de vigtige bundfiskearter, der normalt tegner sig for omkring ¾ af den landede fisk i både værdi og mængde, er det især kulleren, der viser tilbagegang.

Landet fisk mv. i mængde og værdi, jan.-sep. 2007 og 2008

	Mængde i tons				Værdi i mio. kr.			
	2007	2008	Ændring	Ændring %	2007	2008	Ændring	Ændring %
Torsk	8.797	8.488	-310	-4	189	177	-12	-6
Kuller	9.716	5.891	-3.826	-39	135	68	-67	-50
Sej	41.668	38.232	-3.436	-8	213	184	-29	-14
Anden bundfisk	10.177	9.693	-484	-5	105	89	-15	-15
Bundfisk i alt	70.359	62.303	-8.056	-11	642	519	-124	-19
Helleflynder	304	183	-121	-40	16	7	-9	-55
Havtaske	2.816	1.588	-1.228	-44	88	43	-45	-51
Hellefisk	870	2.094	1.224	141	19	35	16	86
Anden fladfisk	1.068	896	-173	-16	22	11	-11	-48
Fladfisk i alt	5.058	4.761	-297	-6	144	96	-48	-34
Andre fiskearter	14.107	19.598	5.491	39	65	71	6	9
Skaldyr	2.598	1.180	-1.419	-55	12	6	-5	-47
Rogn, lever mm.	413	240	-173	-42	5	3	-2	-43
I alt	92.535	88.081	-4.453	-5	868	695	-174	-20

Fiskeåret 2008 tegner til at blive et dårligt fiskeår. Hvis man sammenligner værdien den landede værdi af fisk for 3. kvartal i årene 1997-2008 ser man, jf. figuren nedenfor, at man skal helt tilbage til 1997 for at finde et 3. kvartal, der er dårligere end 3. kvartal 2008.

Landet fisk, værdi i mio. kr., 3. kv. 1997-2008

Tilbagegangen i den landede fisk afspejler sig i eksporttallene, hvor der for årets første 8 måneder er tale om et fald i eksportværdien på 15 pct. (ekskl. skibe) i forhold til samme periode i 2007. Faldet er især stort for de pelagiske fiskearter (sild, makrel, blåhviling mv.), hvorimod eksporten af opdrætsfisk (laks) går imod strømmen med en væsentlig stigning.

Eksporten jan. - aug. fordelt på hovedgrupper, mio. kr. og ændring i pct.

	2007	2008	Ændring	Ændring %
Bundfisk	1.148	1.029	-120	-10
Fladfisk	171	121	-51	-30
Opdrætsfisk	332	569	238	72
Pelagiske fisk	361	124	-238	-66
Skaldyr	71	64	-7	-10
Anden fisk og fiskeprodukter	469	250	-219	-47
Andre varer	84	87	4	4
Skibe	74	351	277	376
Eksport i alt	2.710	2.594	-115	-4
Eksport ekskl. skibe	2.636	2.243	-392	-15

Importen (ekskl. skibe) er derimod svagt stigende for årets første 8 måneder, hvilket udelukkende kan henføres til en stigende import af brændsel pga. den høje oliepris. For alle andre hovedgrupper er der tale om en tilbagegang i importen.

Importen jan. - aug. fordelt på hovedgrupper, mio. kr. og ændring i pct.

	2007	2008	Ændring	Ændring %
Til landbrug og fiskeopdræt	95	81	-14	-15
Råvarer til fiskeindustrien	52	44	-7	-14
Materialer til byggevirksomhed	394	367	-28	-7
Materialer til anden industri	614	643	29	5
Maskiner og udstyr	376	354	-22	-6
Brændsel mv.	558	778	221	40
Motorkøretøjer	236	204	-32	-14
Direkte forbrug	900	887	-14	-2
Skibe og fly	205	18	-188	-91
Import i alt	3.431	3.375	-56	-2
Import ekskl. skibe	3.226	3.358	132	4

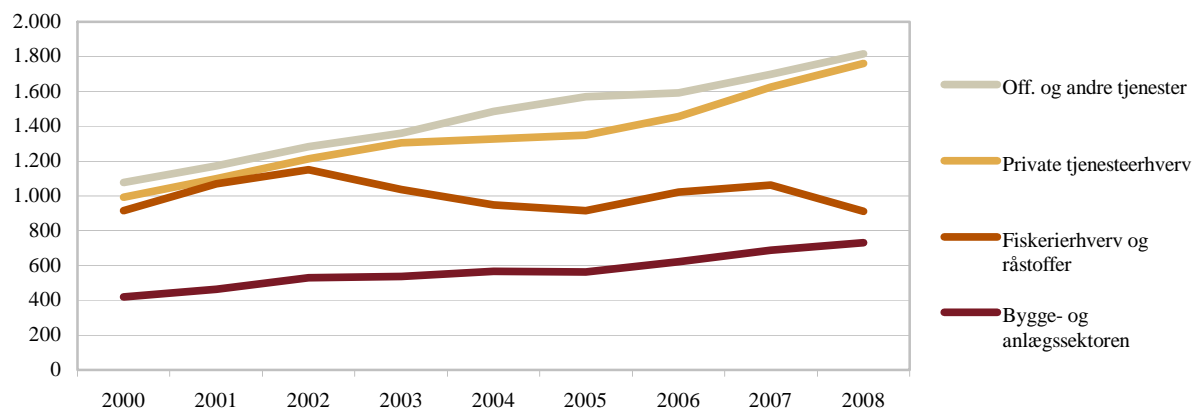
Eksklusiv skibe og fly viser handelsbalancen for årets første 8 måneder et underskud på ca. 1,1 mia. kr.

Tilbagegangen for fiskerierhvervet ses igen i lønudbetalingerne. De samlede lønudbetalinger er fortsat stigende i 2008, jf. tabellen nedenfor, men lønudbetalingerne til fiskerierhvervet mv. er i markant tilbagegang.

Lønudbetalingerne jan. - sep. 2005-2008, 1.000 kr.

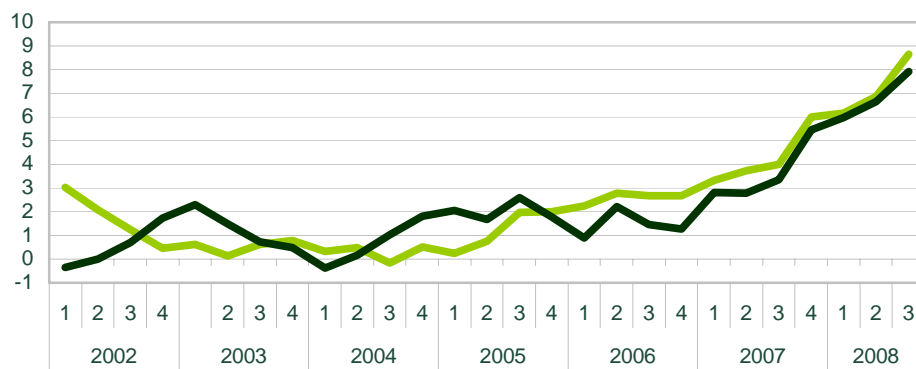
	2005	2006	2007	2008	Ændring 2007-08	Ændring i % 2007-08
Fiskerierhverv og råstoffer	916.879	1.020.651	1.061.840	911.375	-150.465	-14,2
Byggeri og anlæg	561.268	619.510	688.404	732.111	43.707	6,3
Private tjenesteerhverv	1.350.863	1.456.398	1.625.390	1.760.368	134.978	8,3
Off. og andre tjenesteerhverv	1.570.659	1.591.618	1.697.172	1.816.036	118.864	7,0
Lønudbetalinger i alt	4.399.668	4.688.177	5.072.806	5.219.890	147.084	2,9

Ifølge Færøernes Statistik blev 27 pct. af alle lønningerne i 2000 udbetalt inden for fiskerierhvervet. Nu 8 år senere er den andel reduceret til 17 pct. I samme periode er lønudbetalingerne inden for de private tjenesteerhverv steget med 5 pct.-point og tegner sig nu for hver tredje lønkrone.

Lønudbetalinger jan. - sep. 2000-2008, 1.000 kr.

Forbrugerprisindekset på Færøerne er det seneste år steget 7,9 pct. For fødevarer har stigningen været 8,7 pct., mens boligudgifterne, herunder udgifter til el og olie, det seneste år steget med 16,8 pct.

Forbrugerprisindekset. %-ændring siden samme kvartal året før

Med venlig hilsen

Dan M. Knudsen